

Emma Klose Gorodkins tale ved premieren på Filmen “Stemmer i Stilheden”

Taler

Emma Klose Gorodkin
Visuel kunstner, storyteller og
filmskaber

Dato

24. april 2023

Sted

Nationalmuseet

1

*Anledning til flugten; Jødeforfølgelserne i Danmark, en del af
familiemedlemmer tilfangetaget af Gestapo. Heljøde.*

5

Tidspunkt for flugten fra Danmark: 8 oktober 1943 kl 22.30 fra Køge

Seneste bostedsadresse i Danmark Frederiksborgvej 198 København

Sådan stod der på det ankomstpapire da min familie kom til Sverige.

10

Med sig havde min oldemor og oldefar min farmor på knap 2 år. De havde været tvunget til at efterlade deres yngste datter i Danmark. Da ingen ville have en nyfødt med på båden, da babygråden kunne have afsløret dem alle. 30 mennesker fra min familie kom til Sverige, mens 9 blev sendt til

15

koncentrationslejren Theresienstadt.

Måned efter måned, fortæller jeg min families historie når jeg møder skoleklasser fra hele landet. At genfortælle deres historie, handler ikke kun om at lære om jødernes historie. det handler om at lære af historien. For hvis vi ikke forstår den, kan vi ikke sikre os at det ikke sker igen. Og måske er det derfor at verden i dag ser ud som den gør. For det startede ikke med at nogen mennesker pludselig skulle forlade deres hjem. Det startede med en bestemt måde at beskrive andre på, det startede med fremmedgørelse, og en overbevisning om at nogen mennesker skulle være mindre værd end andre. En tankegang som andre hoppede med på. Det er sådan en optakt til en forfølgelse starter, det er sådan optakten til en flugt starter, det er sådan, at et holocaust kan ske.

20

25

Jeg fortalte min ven om min families historie og om krigen, han kiggede på mig

30 med store øjne og sagde ”hvilken krig”, for det var i det det gik op for mig, at
den krig vi i min familie har omtalt som ”krigen”, blot er en ud af mange krige i
verden. Og at alle børn af immigranter og flygtninge har hver deres forståelse af
”krigen” der beskrives i deres familie. Og selvom den krig han talte om fandt
35 sted år efter, i et andet land, så var smerten ikke meget anderledes end den, som
min familie havde båret rundt på.

Og selvom det, som kostede dem smerten, fandt sted inden vi blev født, blev vi
alligevel født med smerten. Det er svært at forklare de som ikke kender til den,
om den smerte. Hvordan sætter jeg ord på den, hvordan ser den ud, hvordan
40 føles den?

Og mit bedste svar er ”som et ar der ikke heles, indtil en i familien stopper op og
beslutter sig for at hele det, og selvom det er helet så godt det kunne, så er arret
der stadig, som en påmindelse om at du kommer fra de stærkeste, på trods af at
45 andre ville se dem som de svageste, kunne deres styrke, ikke knækkes. Men når
andre forsøger at gøre det samme som de gjorde mod jøder dengang, som de gør
mod andre minoriteter i dag, rives der op i deres ar, og helingsprocessen trækker
ud” – det er ikke kun arret jeg har med. Men styrken. For jeg står på skuldrene af
de stærkeste mennesker, der kæmpede for at jeg skulle have et bedre liv. Og det
50 fik jeg.

Men med det kommer også et ansvar. Om ikke at stå stille til når verden
brænder.

55 Stå ikke her i dag og sig at vi skal beskytte jøderne, men ikke andre minoriteter
og mennesker. Når jeg ser og høre hvad mine muslimske venner oplever i dagens
Danmark, bliver jeg bange. For om det er jøderne eller muslimerne de beder
rejse hjem, de beder skjule deres religion, så har det rod i samme ondskab. Vi er
ikke mod hinanden, men mod den ondskab, der ønsker at få os fra hinanden. Vi
60 er hjemme. Som min far engang sagde ”det er lidt svært at ”rejse hjem” når ens
familie kommer 4 forskellige steder fra”. At være dansk jøde, hvad betyder det?
Vi skal huske at inden jøderne kom til Danmark, havde de fleste allerede oplevet
forfølgelse, havde de fleste allerede forladt det de kaldte hjem engang, alt
sammen på grund af, at det sted de var født, ville andre ikke have at de skulle
65 være – hvorfor? Fordi de var jøder. Jeg siger at have hjemme er, at have hjemme i
sig selv.

70 En dag sad jeg ved siden af en dame i synagogen, jeg spurgte hende ”er du
medlem”, hun svarede ”jeg er ikke medlem af noget, jeg er medlem af verden”.
Lad dette minde os om, at vi alle har et fælles hjem – jorden.

75 Min oldemors sidste ønske var, at alt de havde oplevet med krig og det der fulgte
med ikke måtte ske mere og at alle mennesker måtte være skånet for det. Og jeg
ville ønske jeg kunne ringe til hende på fastnettelefon i nordvest og sige at nu er
der ikke længere krig i verden. I stedet vil jeg give hendes budskab videre, og
håbe at den verden mine oldebørn træder ind i, bliver en verden hvor krig ikke
findes. Jeg vil have lov at benytte mig af friheden til barndommens naivitet til
aldrig at miste håb.

80

Min families historie er blot en blandt tusinde, af danske jøder som flygtede.

I dag blot en stemme, blandt millioner af flygtninge historier i verden.

85

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

90

Tags

Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/emma-klose-gorodkins-tale-ved-premieren-pa-filmen-stemmer-i-stilheden>

95

100

105